

Fremsat den 19. april 2024 af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Peter Skaarup (DD), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Ole Birk Olesen (LA), Henrik Frandsen (M), Mona Juul (KF), Trine Pertou Mach (EL), Martin Lidegaard (RV), Peter Kofod (DF), Helene Liliendahl Brydenscholt (ALT) og Aaja Chemnitz (IA)

Forslag til folketingsbeslutning

om, at Danmark har pligt til at forhindre folkedrab (borgerforslag)

Førende FN- og folkeretseksperter er enige om, at Israel er i færd med at forberede og gennemføre et folkedrab i Gaza. Ledende israelske magthavere og højtstående militærfolk har gentagne gange offentligt udtrykt hensigter, som efter folkedrabskonventionens definition kan beskrives som tilskyndelse til folkedrab.

I 2005 tiltrådte Danmark en topmødeerklæring, hvori punkt 139 pålægger Danmark forpligtigelsen til at beskytte alle befolkninger mod folkedrab, krigsforbrydelser, etnisk udrensning og forbrydelser mod menneskeheden. Konceptet kendes også som Responsibility to Protect (R2P) og er en del af folkeretten («Responsibility to Protect (R2P)«, Udenrigsministeriet).

Denne pligt anerkendte udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen i en pressemeddelelse den 17. november 2023, hvori han udtalte: »Alle stater i verden har en forpligtelse til at forebygge og bekæmpe folkedrab« («Danmark intervenserer i sag om anklager om folkedrab begået af Myanmar ved Den Internationale Domstol i Haag«, um.dk, den 17. november 2023).

Den danske regering bør anerkende risikoen for folkedrab i Gaza og arbejde aktivt for at forebygge og standse det i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelse til at forhindre folkedrab under folkedrabskonventionen og folkeretten.

Bemærkninger til forslaget

Definitionen på folkedrab (»FN's folkedrabskonvention«, aldrigmere.dk, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet) er handlinger, der begås med den hensigt helt eller delvis at tilintetgøre en national, etnisk, racemæssig eller religiøs gruppe ved enhver af nedennævnte handlinger:

- at dræbe medlemmer af gruppen,
- at forårsage betydelig legemlig eller åndelig skade,
- at påføre gruppen levevilkår, som bevirker gruppens fuldstændige eller delvise fysiske ødelæggelse,
- at massefordrive en befolkningsgruppe under så svære livsbetingelser, at det umuliggør overlevelse.

Ud over udførelsen af folkedrab er det strafbart at sammensvære om at begå folkedrab, offentligt tilskynde til folkedrab, at forsøge at begå folkedrab og at være meddelagtig i folkedrab.

Konventionen inkluderer tilskyndelse til folkedrab netop for at understrege forpligtelsen til at forhindre folkedrab – i modsætning til først at handle, når folkedrabet er sket.

Ekspertter advarer om folkedrab i Gaza

Følgende ekspertvurderinger advarer om Israels intention om folkedrab i Gaza:

1. FN-ekspertter advarer i november 2023 om, at de alvorlige krænkelse begået i Gaza, herunder brug af bomber og en stigende brug af dehumaniserende retorik, udgør et folkedrab under udvikling (»Gaza: UN experts call on international community to prevent genocide against the Palestinian people«, ohchr.org, den 16. november 2023).
2. 800 jurister og akademikere i international lov underskriver i oktober 2023 et brev, som advarer om risikoen for folkedrab i Gaza (»Public Statement: Scholars Warn of Potential Genocide in Gaza«, opiniojuris.org, den 18. oktober 2023).
3. Det jødiske tidsskrift Jewish Currents dokumenterer i oktober 2023, at Israels handlinger betragtes som folkedrab, da de opfylder tre af de fem kriterier, som er defineret i FN's folkedrabskonvention (»A Textbook Case of Genocide«, jewishcurrents.org, den 13. oktober 2023).
4. International Federation for Human Rights, som er en sammenslutning af 188 organisationer fra 116 lande, erklærer i november 2023, at Israels handlinger mod det palæstinensiske folk udgør et folkedrab, og at stater, som yder bistand til Israel, er medskyldige (»Resolution on Israel's unfolding crime of genocide and other crimes in Gaza and against the Palestinian People«, International Federation for Human Rights, November 2023).
5. Craig Mokhiber skriver i sin opsigelse den 31. oktober 2023 fra jobbet som direktør for FN's kontor for menneskerettigheder i New York, at Israel udfører et »læ-

rebogseksempel på folkedrab« (opsigelsesbrev, Craig Mokhiber, den 31. oktober 2023).

6. Euro-Med Monitor med Richard Falk, tidligere FN-rapportør, som bestyrelsesformand, erklærer i november 2023, at Israels handlinger strider mod den internationale konvention om forebyggelse af folkedrab, og at sult bruges som våben (»Scholars' consensus: Genocide in Gaza marks turning point, Israel must be held accountable«, euromedmonitor.org, den 3. november 2023).
7. FN's Menneskerettighedsråd udsendte i november 2023 en pressemeddelelse, hvori de gør opmærksom på mangel på drikkevand (»Israel must stop using water as a weapon of war: UN expert«, UN Human Rights Council, den 17. november 2023).
8. Mark Zeitoun, hydrolog, udtaler til The Guardian, at manglen på drikkevand ødelægger livsbetingelserne for befolkningen i Gaza, hvilket bidrager til folkedrab (»Flooding Hamas tunnels with seawater risks »ruining basic life in Gaza«, says expert«, theguardian.com, den 23. december 2023).
9. FN's regionale informationskontor udgiver i november 2023 en analyse, som fremhæver Israels opfordring til folkedrab som en åbenlys hensigt om at »ødelægge det palæstinensiske folk under besættelse« og krav om »en anden nakba« (»Palestine: Preventing a Genocide in Gaza and a New »Nakba««, unric.org, den 21. november 2023).
10. 55 forskere i holocaust og folkedrab erklærer i december 2023, at præsident Herzog og premierminister Netanyahus udtalelser påviser hensigten om at ødelægge det palæstinensiske folk (»Statement of Scholars in Holocaust and Genocide Studies on Mass Violence in Israel and Palestine since 7 October«, contentmodernity.nd.edu (University of Notre Dame), den 9. december 2023).
11. Den Internationale Kommission af Jurister (ICJ), bestående af 60 fremtrædende jurister, herunder højtstående dommere, advokater og akademikere, konkluderer i november 2023 (»Gaza/Palestine: States have a Duty to Prevent Genocide«, icj.org, den 17. november 2023), at
 - Israel er i færd med at udføre et folkedrab på palæstinerne, og at
 - FN's medlemsstater har pligt til at gribe ind over for det igangværende folkedrab i Palæstina.

Israelske udtalelser indikerer intention om folkedrab

Det afgørende i denne sammenhæng er, at forpligtelsen til at beskytte mod folkedrab ikke kræver, at medlemsstaterne afventer efterforskning. Der har været utallige udtalelser direkte fra ledende skikkelser i den israelske regering og kommandører i de israelske forsvarsstyrker (IDF), som tydeligt fastslår Israels intention om folkedrab, bl.a. ved brug af,

dehumaniserende sprog, hvilket er en velkendt komponent ved folkedrab.

Herunder følger et uddrag af disse udtalelser:

- Israels premierminister, Benjamin Netanyahu, udtalte den 8. oktober 2023, at »vi vil forvandle Gaza til en ø af ruiner«.
- Israels præsident, Isaac Herzog, udtalte den 13. oktober 2023, at »det er en hel nation derude, der er ansvarlig. R retorikken om, at de civile [i Gaza] ikke er bevidste eller ikke er involverede, er ikke sand. Det er absolut ikke sandt«.
- Premierminister Benjamin Netanyahu udtalte den 28. oktober 2023: »I skal huske, hvad Amalek har gjort mod jer, siger vores hellige bibel. Og vi husker det, og vi kæmper «, med henvisning til en bibelsk fortælling, hvor israelitterne beordres til at dræbe mand og kvinde, spædbarn og diende barn, okse og får, kamel og æsel, jf. 1. Samuelsbog, 15.3, blandt amalekitterne.
- Israels forsvarsminister, Yoav Gallant, udtalte den 9. oktober 2023, at han betragter sine fjender som menneske- dyr, og erklærede, at der ville blive lukket for elektricitet, mad og brændstof til Gaza.
- Kommandør i de israelske forsvarsstyrker (IDF) Yair Ben David udtalte den 8. december 2023, at hele Gaza ville blive jævnet med jorden.
- Israelsk majorgeneral, Ghassan Alian, udtalte den 10. oktober 2023, at »menneskelige udyr bliver behandlet som netop det. Der vil ikke være elektricitet eller vand i Gaza, kun ødelæggelse«.
- Israels energiminister, Israel Katz, skrev den 7. oktober 2023: »Der bliver ikke tændt for strømmen eller vandet, og intet brændstof får lov at komme ind«.
- Flere israelske ministre har opfordret til at flytte palæstiensere ud af Gaza, bl.a. premierminister Benjamin Netanyahu, finansminister Bezalel Smotrich, udenrigsminister Eli Cohen, minister for efterretninger Gila Gamliel, minister for fremme af kvinders status May Golan, næstformand for Knesset Nissim Vaturi og minister for kultur Arv Amichai Elياهو.
- Minister for national sikkerhed Itamar Ben-Gvir skrev i et tweet den 17. oktober 2023: »Så længe Hamas ikke frigiver gidslerne, er det eneste, der bør komme ind i Gaza, hundredvis af tons sprængstof fra luftvåbnet – ikke et eneste gram humanitær hjælp«.

Udtalelserne indikerer tydeligt de israelske magthaveres og højtstående militærfolks intention om at udføre et folkedrab, og staten Israel besidder de nødvendige midler til at realisere en sådan hensigt. Intentionen er ledsaget af konkrete handlinger, idet Israel har bombarderet civilbefolkningen og civile strukturer, afbrudt forsyningen af vand og elektricitet og tilbageholdt nødhjælp, så kun en begrænset procentdel, dvs. 10 pct. af den påkrævede humanitære bistand, tillades adgang.

Danmarks forpligtelser til at forebygge folkedrab

Det er FN-medlemsstaternes pligt at gribe ind.

Vi kræver, at regeringen handler på Danmarks forpligtelse jf. Folkedrabskonventionen.

Danmark har forpligtet sig til ikke kun at stoppe folkedrab, men også at forhindre folkedrab. Det vil sige:

- Regeringen skal anerkende, at der er risiko for folkedrab i Gaza baseret på eksisterende ekspertvurderinger og udtalelser fra den israelske regering.
- Regeringen skal fordømme Israels handlinger.
- Regeringen skal stoppe våbenhandel med Israel.
- Regeringen skal bruge alle diplomatiske, juridiske og økonomiske midler for at standse folkedrab i Gaza.
- Regeringen skal kræve uhindret humanitær adgang.
- Regeringen skal støtte op om Sydafrikas anmodning ved Den Internationale Domstol fra 28. december 2023 og følge enhver foranstaltning fremlagt af domstolen for at »beskytte mod yderligere, alvorlig og uoprettelig skade på det palæstinensiske folks rettigheder« i henhold til folkedrabskonventionen.

Vi henviser i øvrigt til FN's vejledning om forebyggelse af folkedrab i Gaza (»Gaza: UN experts call on international community to prevent genocide against the Palestinian people«, ohchr.org, den 16. november 2023).

Inden folkedrabet i Rwanda og folkedrabet i Bosnien var det internationale samfund ikke villig til at lytte til eksperter advarsler. Det kostede hundredtusindvis af menneskeliv (»An Appeal to Address the Failure in Preventing Genocide in Gaza through the International Court of Justice«, Mohammad H. Zakerhossein, opiniojuris.org, den 10. november 2023).

Vi skal lære af historien og lytte til eksperter.

I Danmark er vi stolte af at gå forrest i kampen for folkeretten og menneskerettigheder. Lad os derfor positionere os som en pionernation og indtage en ledende rolle i bestræbelserne på at standse og forebygge folkedrab.

Vi skal bruge de rigtige fagtermer, og regeringen skal anerkende det, som eksperterne allerede har konstateret, nemlig at Israel har en klar hensigt om et folkedrab i Gaza.

Danmark skal stå ved sin forpligtelse både med ord og handlinger, arbejde for at standse folkedrab og sikre, at det aldrig gentager sig. Ellers risikerer konventioner at blive udhulet og vores værdier meningsløse.

Om fremsættelsen i Folketinget

Forslagsstillerne i Folketinget bemærker, at der er tale om et borgerforslag, som inden for den fastsatte frist har opnået det antal støttetilkendegivelser fra borgere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget. Borgerforslaget er oprindeligt indgivet af Niels Brinch, København, som hovedstiller med Hans Mikael Hertig, Sønderborg, Klaus Goldschmidt Henriksen, København, Anas Yoseph Kababo, adressebeskyttelse, Sadia Talib Bundgaard, København, Zeynep Kristina Bangert, Vejle, Anna Askjær Larsen, Middelfart, Tarek Ziad Hussein,

Ishøj, Ane Skov Birk-Kamara, Lejre, Yonatan Ungermann Goldshtein, Aarhus, og Morten Thing, København, som medstillere.

Fremsættelsen er alene udtryk for, at forslagsstillerne på vegne af de partier, som støtter borgerforslagsordningen, påtager sig at opfylde en nødvendig betingelse for, at borgerforslaget kan blive behandlet i Folketinget i overensstem-

melse med intentionerne bag ordningen. Fremsættelsen kan således ikke tages som udtryk for, at forslagsstillerne nødvendigvis støtter forslaget indhold.

Skriftlig fremsættelse

Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Peter Skaarup (DD), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Ole Birk Olesen (LA), Henrik Frandsen (M), Mona Juul (KF), Trine Pertou Mach (EL), Martin Lidegaard (RV), Peter Kofod (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT) og Aaja Chemnitz (IA):

Vi tillader os herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at Danmark har pligt til at forhindre folkedrab (borgerforslag).

(Beslutningsforslag nr. B 200)

Der er tale om et borgerforslag, som inden for den fastsatte frist har opnået det antal støttetilkendegivelser fra borgere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget.

Fremsættelsen er alene udtryk for, at forslagsstillerne på vegne af de partier, som støtter borgerforslagsordningen, påtager sig at opfylde en nødvendig betingelse for, at borgerforslaget kan blive behandlet i Folketinget i overensstemmelse med intentionerne bag ordningen for borgerforslag.

Fremsættelsen kan således ikke tages som udtryk for, at forslagsstillerne nødvendigvis støtter forslagens indhold.